

Kiss Benedek

A kecskeméti Forrás-kör megalakulása

A 60-as évek végén, 70-es évek elején megpezszdült kissé az 56 utáni kábulatból és néma ellenállásból az irodalmi-művészeti élet. A kádári konszolidáció elérte, hogy a dolgok menetének rendje, ahogy illett és kellett is, helyreálljon. Nagyobb városainkban országos jelentőségű folyóiratok alakultak, s köréjük írói-költői-szociográfiai alkotóközösségek jöttek létre. Így például Debrecenben az *Alföld*, Szegeden a *Tiszatáj*, Miskolcon a *Napjaink*, s nem utolsósorban Kecskeméten a *Forrás* volt a „vízgyűjtője” a környék alkotóinak. Természetesen, mint országos jelentőségű fórumok, át-átnyúltak egymás feje fölött, nem beszélve a fővárosi írókról-költőkről. Mint legtöbb helyen, csak folytatói voltak az előző időszakok alakulatainak. Kecskeméten is a *Forrást* megelőzte *Kiskunság* néven egy periodika, rendszertelen megjelenéssel, és főleg lokális alaphanggal. Ezt én onnan is tudom, hogy érettségim évében, 1961-ben hirdettek egy megyére szóló irodalmi pályázatot, ahol én egy mintegy 18-20 oldalas, kézzel írott munkával indultam (mintaként Juhász Ferenc *Apám* című műve szolgált), s ezt meg is nyertem. Értesítést kaptam, hogy Kecskeméten ekkor és ekkor fogják átadni a díjat, s én Kalocsán iskolámtól engedélyt is kaptam, hogy elutazhassam. A pontos körülményekre nem emlékszem, mint ahogy a „pályamű” sincs már meg, csak az világos, hogy két középkorú emberrel ülünk egy kisvendéglőben, ők megebédeltettek és – mintegy zsebből – kifizették számomra a 3000 Ft-os pályadíjat. S ez a *Kiskunság* nevezetű folyóirat díja volt. Aztán hamarosan Pestre kerültem, s többet nem hallottam a *Kiskunság* nevű periodikáról, s arról sincs tudomásom, hogy „munkám” megjelent volna (remélem is, hogy nem).

Aztán a 70-es évek elején az Írószövetségben is mozgolódás támadt. Először is egy választmányi ülésen elhangzott a kérdés: van-e a Szövetségnek olyan tagja, aki fiatalabb, mint Petőfi volt, amikor meghalt? Mivel nem volt, programmá vált a fiatalítás. Másik program meg az volt, hogy a vidéki folyóiratok körül kialakuló patriarchális művészeti társaságokat formálisan is körökké kell szervezni. Ennek ügybuzgó támogatója és szorgalmazója Fábrián Zoltán, az Írószövetség „állandósított” titkára volt. A *Forrás* körül – melynek szintén sokat szervező főszerkesztője, Varga Mihály, az őszülő fejű mindenek volt – igen komoly törzsgárda jött össze ekkorra. Nagy súlya volt annak, hogy Buda Ferenc és családja ideköltözött, s vele együtt debreceni barátja, Zám Tibor szociográfus is, s őt követte a szintén szociográfiában tevékenykedő Kunszabó Ferenc. Komoly erőssége volt az alakulató társaságnak Hatvani Dániel, aki akkoriban verseket írt, vagy Szekér Endre „tanár úr”, az elméleti ember, vagy Goór Imre, a folyton a szerkesztőség

körül sertevertélő képzőművész. Egy alkalommal az Írószövetségben jártam, s „illetékesék” (nem tudom már, kik) elkaptak, hogy mint Bács megyei születésű, csatlakozzam a körhöz, mert bizonyos számszerűségi követelmény miatt már csak egy ember hiányzik a kecskeméti Forrás-kör elismeréséhez. Én addig is, Pestről, kötődtem hozzájuk, s így ez természetesnek is tetszett – igen ám, de nem voltam még tagja az Írószövetségnek. Sebaj, mondták, sebtiben írjam meg felvételi kérelmemet, s már rendeződik ez a gond is. Én addig húzódoztam ez ellen, míg Funk Miklós, az Irodalmi Alap akkori elnöke elkáromkodta magát, karon fogott, becipelt a gazdasági irodába, ahol volt írógép, elé ült, s szükséges adataimat kérdezgetve ő írta meg felvételi kérelmemet, nekem csak alá kellett írnom. Ezután azonnal „föl lettem véve”, s elhárult az akadály a kecskeméti Forrás-kör megalakulása előtt, vezetője Hatvani Dániel lett. És hozzánk csatlakozva az időnkénti összejövetelekre jött velem barátom, Utassy József is. Mert ha kiszámíthatatlan időközönként is, a szerkesztőségben vagy más, nagyobb helyen találkoztunk, s ezeken néha vendégeink is voltak. Lévén, hogy a szociografikus irodalomnak is fő publikációs helye volt a *Forrás*, emlékszem például egy olyan találkozóra, ahol ez volt terítéken, és vendégünk volt az idős Féja Géza. De egy későbbi időpontban jelen volt a halálra szánt, drága Baka Pista, vagy egy más alkalommal Temesi Ferenc is, aki hangoskodva ócsárolta, „téglának”, beépített áruháznak nevezte a szintén jelen lévő Zelei Miklóst, aki csak habogni tudott egy ilyen letámadásra. És hát, persze, kihagyhatatlan volt Julika, a lap titkárnöje, aki állandóan köztünk járt-kelt, mint üde női színfolt. – De az utolsó, közös programjaink egyike volt az a Forrás-est is, ahol egyik utolsó alkalommal léphetett és olvashatott föl Faludy György, s aminek záróaktusa egy kisvendéglői közös vacsora. Ám ez már átvezet a mába, a hajdani Forrás-kör szép lassan elhalálozott, az alapítók jó része is a temetőben nyugszik.